

زیانهای معالجه

خودسرانه (۱)

* هرگز نسخه های دیگران را مورد استفاده قرار ندهید

* همین آسپرین ساده چه خطراتی در بر دارد ؟!

بمقدار معینی بکار رود حتی در مزاجهای مختلف ممکن است اثرات متفاوت داشته باشد هر داروئی مقدار مؤثر و مقدار کشنده دارد ، مأسفانه در بعضی از آنها فاصله مقدار مؤثر و کشنده بسیار نزدیک است و اگر بی احتیاطی شود عواقب وخیمی بیار خواهد آورد . برخی اذداروهای کاملایی ضرر ، ممکن است بسیار زیان آور باشند مثلا کسانی هستند که مبتلا به زیادی ترشی معده هستند و این ترشی در اثر ترشح زیاد از حد اسید معده بوجود می آید . بایک نظر

معالجه خودسرانه نه تنها مفید نیست بلکه گاهی ممکن است خطرات جانی نیز بیار بیاورد . دارومانند شمشیری است که اگر دردست شمشیرزن بیفتد میدانند چه موقعی و برای چه کسی و تاچه حدودی آنرا بکاریندازد ولی اگر بدست شخص ناشی بیفتد ممکن است فقط برای ترسانیدن گربه بکار ببرد ! و باز دردست و پا بگذارد تا بچه ها با آن بازی کنند و خود را زخمی سازند .

هر داروئی مورد مصرف مخصوصی دارد و باید

هستند کسانی که برای نرمی مزاج همواره مسهل میخورند غافل از این که این کار خود باعث خستگی مزاج میگردد زیرا روده ها برای کار کردن باید پرباشند تا تحریک شده و مواد را دفع نمایند ولی اگر با مسهل های پی در پی آنها را خالی نگاهداریم دیگر چیزی در روده ها نیست که آنها را تحریک نماید و در نتیجه روده ها تنبل شده و بیشتر باعث خشکی مزاج میگردد.

از این مثالها فراوان است، بنابراین دوا را نباید خودسرانه مصرف نمود. ناگفته نماند که برای هر ناراحتی جزئی مثل سردرد موقتی و یا خستگی موقتی و یا زخمهای کوچک احتیاج نیست به پزشک مراجعه شود و میتوان با خوردن یکی دو قرص مسکن و یا پانسمان ساده بر این ناراحتی ها فائق آمد ولی اگر ناراحتی بیشتر ادامه پیدا کند تا مل جایز نیست و باید به پزشک مراجعه نمود.

از داروهاییکه مناسبانه خودسرانه مصرف میشود پنی سیلین و یا سایر داروهای «آنتی بیوتیک» هستند این داروها اگر بموقع و بدست شمشیرزن بکار رود دشمن را که همان بیماری باشد تارومار خواهد کرد ولی این سلاح در اثر استعمال نابجا از برش افتاده و حتی بدست پزشک نیز بی اثر خواهد گردید و چه بسا این داروها در بعضی از موارد باعث حساسیت شده و خطرناک گردند ولی بزودت در استعمال آنها کمال احتیاط را مراعات خواهد کرد. مصرف دارو باید دقیقاً مطابق دستور پزشک در

ساده تصور میشود که اگر مواد قلیائی مصرف شود ترشی معده را خنثی خواهد کرد و ناراحتی برطرف خواهد شد مخصوصاً اگر کسی از علم شیمی هم اطلاع داشته باشد این فکر را بدون قید و شرط می پذیرد. برای این منظور مقداری جوش شیرین که ماده ای است قلیائی میل میکند و اسید معده را هم موقتاً خنثی می نماید ولی یک مطلب را فراموش میکند و آن این که بدن انسان با وله آزمایش فرق زیاد دارد و بدن انسان در مقابل هر جسم خارجی که وارد آن شود واکنش نشان میدهد. همان علتی که باعث زیادی ترشی معده شده است در اثر خوردن مواد قلیائی مثلاً جوش شیرین بر قدرت خود می افزاید تا اسید بیشتر ترشح کند و ماده قلیائی را بی اثر سازد. نتیجه این میشود که جوش شیرین نه تنها علت را از بین نمی برد بلکه باعث تشدید علت می شود و اگر زخم معده وجود داشته باشد بیشتر پیشرفت می کند و گاهی منجر به خونریزی شدید معده میگردد.

و نیز هستند کسانی که برای تسکین دل درد، مسهل میخورند و فکر می کنند که درد شکم در اثر پربودن روده هاست غافل از اینکه این درد ممکن است در اثر التهاب زایده آپاندیس (۱) باشد و در نتیجه خوردن مسهل روده ها بیشتر حرکت کرده و باعث سوراخ شدن آپاندیس گردد و منجر به تورم پرده صفاق گشته و یک بیماری قابل علاج را یک بیماری وخیم میدل سازد.

است ولی مبتلا به زخم معده می باشد خطرناک باشد .
 یکی دیگر از کارهای ناپسند، دادن داروهای باقیمانده
 يك بيمار برای دوستان و آشنایان است . دواهایی
 را که پس از بهبودی باقیمانده اند باید دورریخت .
 همچنین دواهایی که مدتی در خانه مانده اند نباید
 مصرف شوند زیرا ترکیب آنها بمرور زمان تغییر
 یافته و اثر می افتند و گاهی نیز زیان آور میشوند
 و نیز نباید دواها را در دسترس کودکان قرار داد .
 خوردن داروهای خواب آور بدون اجازه پزشک
 زیان آور است همچنین خوردن داروهای که انسان
 را بیدار نگاه میدارند ممکن است خطرناک باشد
 بعضی از جوانان برای بیدار ماندن جهت درس
 خواندن ، چنین داروهای را مصرف می کنند در
 صورتی که اگر به حد کافی بخوابند و رفع
 خستگی نمایند مقدار درسی که حفظ خواهند کرد
 خیلی بیش از وقتی خواهد بود که دوا بخورند و با
 خستگی درس بخوانند .

آسپیرین (۱) ساده ممکن است خیلی خطرناک باشد

عده ای عادت دارند که برای هر نوع ناراحتی
 آسپیرین را مانند نقل و نبات بخورند . این دارو
 بصورت گرد و بخصوص قرص در داروخانه ها و
 دکانها در دسترس عموم است و همه می توانند هر قدر
 بخواهند از این دارو بخورند و متأسفانه مطبوعات و
 سایر وسایل ارتباط جمعی بدون اطلاع و یا خدای
 نا کرده با اطلاع از خطرات این دارو به کمک مؤسسات

ساعات معین و بمقدار معین انجام گیرد تا اثر مطلوب
 داشته باشد غالب داروهای وقتی مؤثر هستند که غلظت
 آنها در خون به مقدار معینی برسد و اگر از این
 مقدار کمتر باشد یا اثر نخواهند کرد و یا اثرشان
 کم خواهد بود . پس از آنکه مقدار دارو در خون به
 حداکثر رسید بتدریج از بدن دفع شده و مقدار آن
 کاهش می یابد تا به صفر برسد ، ولی پزشک با تعیین
 فواصل معین برای هر دارو مقدار آن را در خون
 در حد مؤثر نگاه می دارد ، بنابراین خوردن دارو
 در ساعات معین ضروری است .

یکی از اشتباهاتی که برخی از مردم مرتکب
 میشوند این است که بعضی از دوستان و اطرافیان ،
 محض خیرخواهی نسخه ای را که قبلاً از پزشک
 گرفته و بهبود یافته اند به بیمار دیگر که فکر می کنند
 همان کسالت را دارد میدهند غافل از این که اولاً
 خیلی از بیمارانها ظاهراً شبیه هم هستند ولی در باطن
 فرسنگ ها از هم فاصله دارند بعلاوه اگر کسالت
 دو نفر بر فرض یکی باشد دو مزاج یکی نیستند، پزشک
 در موقع نوشتن نسخه وضع مزاجی شخص ؛ سن ،
 وزن بدن، و جنس بیمار را در نظر میگیرد و خیلی بعید
 است که دو بیمار دارای شرایط مساوی باشند .

گاهی يك دارو برای يك بیمار بسیار مؤثر است
 ولی برای بیمار دیگر که مبتلا به همان نوع بیماری
 است ممکن است بسیار خطرناک باشد مثلاً دوائی که
 درد مفاصل کسی را خوب کرده باشد ممکن است
 برای شخص دیگری که مبتلا به همان نوع درد مفاصل

اکنون بسیاری از منابع پزشکی معتقد شده‌اند که این دارودوایی است قوی ولی اگر بدون تجویز پزشک مصرف شود ممکن است خطرناک گردد .

گزارش بسیار جالبی در آوریل سال ۱۹۶۹ در اجتماع سالانه مجامع «بیولوژی تجربی» آمریکا در شهر آتلانتیک نیوجرسی آمریکا ارائه شد (۲) در این اجتماع دکتر «اسپات» (۳) استاد دانشکده پزشکی «آلبرت انشتن» و سایرین گزارش دادند که هر سال در آمریکا عده زیادی با خوردن حتی یک یا دو قرص آسپیرین در معرض خونریزی شدید قرار دارند . این خونریزی اگر مرگبار هم نشود باز هم عواقب وخیمی ببار خواهد آورد، این عده کسانی هستند که دچار بیماری خونی «هموفیلی» (۴) می-باشند. در این بیماری خون خیلی دیر بند می‌آید زیرا آسپیرین مدت انعقاد خون را طولانی می‌سازد و اگر شخصی دچار این بیماری باشد در جریان خوردن آسپیرین دچار بریدگی و یا زخم شود خونریزی شدید خواهد کرد و حتی گاهی خونریزی زیاد در تسوج بدن، بدون زخم و بریدگی ایجاد خواهد شد .

اگر برای بیماران هموفیلی مصرف آسپیرین همیشه خطرناک است برای اشخاص سالم نیز گاه و بی‌گاه خطرات کم و بیش ایجاد مینماید فرض کنید که کسی تمام شب اذ درد دندان بنالد و در خود را

تجاری و داروئی رفته و این گونه دارو را تبلیغ می‌کنند (۱) تا جندی قبل مطبوعات و رادیو ها مرتباً اطلاع میدادند آسپیرین داروی کلیه دردها است؛ آسپیرین نجات دهنده بشریت ازرنج والم است ، آسپیرین حیات بخش است ، و همینطور داروهای مسکن دیگر را که قسمت عمده آنها از آسپیرین ساخته شده است تبلیغ می‌کردند .

مردم عادی و بی‌خبر از همه جا بدون تجویز پزشک باین دارو روی می‌آوردند ولی توجه نداشتند که در عین تسکین درد ، ممکن است به عوارض بسیار خطرناک دچار شوند که از درد نخستین به مراتب شدیدتر است، در اغلب خانواده ها قرص های مسکن بویژه آسپیرین نه تنها در اشکاف، خانه و در جعبه دارو ها بمقدار کافی هست بلکه در جیب هر یک چند تا قرص وجود دارد و حتی بچه ها نیز براحتی به آن دسترسی پیدا میکنند ، در اغلب خانواده ها هر کس از خواب دیر برمی‌خیزد یا مختصر دردی مسی گیرد ، هر کس نمیتواند بخوابد ، و همچنین هر کس تب دارد یک قرص آسپیرین میخورد ... الی آخر .

بنابراین این دارو بیش از کلیه دارو ها مصرف می-شود . نه تنها در کشور ما بلکه در کلیه نقاط پیشرفته جهان نیز این دارو در قیاس بسیار وسیع مورد استفاده قرار می‌گیرد و شاید هم علت این امر تبلیغات وسیع و گمراه کننده مؤسسات سازنده این دارو باشد .

۱ - خوشبختانه نظام پزشکی بمقدار زیاد ، جلو اینگونه تبلیغات را گرفته است .

گاهی آسپیرین باعث خونریزی بسیار شدید و خطرناک دستگاہ گوارش میشود. در کسانی که زخم معده یا اثنی‌عشر دارند آسپیرین ممکن است باعث تحریک و خونریزی از محل زخم بشود و حتی گاهی خود آسپیرین باعث زخم معده میگردد و گاهی نیز زخم معده شخصی را فعال میسازد. اما اگر این دارو با تجویز پزشک مصرف شود در عده‌ای از بیمارها اثر بسیار خوب خواهد داشت، بطور خلاصه عاقلانه نیست داروهائی را که هیچگونه اطلاعی از خواص آنها نداریم و برای کسانی که باز هم هیچگونه اطلاعی از کیفیت آن نداریم مصرف کنیم این کار درست مانند آنست که در یک اطاق تاریک در جستجوی چیزی باشیم که اصلاً چنین چیزی در آن اطاق وجود ندارد. از نظر اقتصادی نیز خوردن خود سزانه دارو مقرون بصرفه نیست زیرا اگر واقعاً بیماری وجود ندارد که احتیاج به خوردن دارو نیست، و اگر بیماری وجود دارد در صورتیکه بدست پزشک کاردان معالجه شود مدت بیماری و بازماندن از کار، خیلی کمتر خواهد بود و چند روز زودتر بر سر کار رفتن جبران خسارت معالجه را خواهد کرد.

با خوردن متوالی قرص‌های آسپیرین تسکین دهد و صبح ناچار شود دندان خود را بکشد خونریزی ممکن است خیلی دیر بند بیاید. کسانی که عادت به خوردن آسپیرین دارند در حوادث رانندگی بیش از دیگران خونریزی می‌کنند.

برخی از بانوان عادت ماهانه دردناک دارند این بانوان اگر درد خود را تحمل کنند بهتر است که آسپیرین و یا مسکن‌های دیگر که محتوی آسپیرین است مصرف کنند چه این دارو طول قاعدگی را زیاد کرده و باعث خونریزی زیاد خواهد شد.

گاهی آسپیرین باعث خونریزی معده‌ای و روده‌ای می‌شود؛ یکی از علل این امر آنست که این دارو باعث تحریک مخاط گوارش می‌شود؛ این خونریزی گاهی مخاطره‌انگیز و گاهی کم است.

در شماره ۳۱ مارس مجله معتبر انجمن پزشکان آمریکا (۱) گزارش تحقیقی ارائه شده است حاکی از این که خونریزی در اثر مصرف آسپیرین خیلی بیش از آنست که انسان فکر میکند حتی یکی از محققین گزارش میدهد که در ۷۰ درصد کسانی که مکرر در مکرر آسپیرین می‌خورند خونریزی وجود دارد منتهی این خونریزیها کم و تکراری است.

